

Innehållsförteckning

Särskild begåvning i forskning och undervisning	2
Delprojekt 1: Berikningsgrupp för särskilt begåvade elever	10
Delprojekt 2: Elevprofiler och förslag till handlingsplan gällande särskild begåvning.....	18
Delprojekt 3: Undervisningsgrupp utifrån särskild begåvning	27
Delprojekt 4: En kartläggning av kollegiets kunskaper och rutiner kring särskild begåvning	34

Vår tredje träff inleddes med en presentation från lågstadieteamet och hur de arbetar med identifiering av särskilt begåvade elever. Detta bidrog med en viktig röst från egen erfarenhet i det lokala sammanhanget, vilket gjorde det än tydligare att de särskilt begåvade eleverna finns i vilken skola som helst, bara medvetenheten finns för att synliggöra dem. Det blev också tydligt att det är viktigt med tidiga insatser för eleverna eftersom skolproblematik kopplat till understimulering kan komma till uttryck redan hos 7-8-åringar, till och med yngre än så.

Den andra delen av dagen ägnades åt en granskning av skollag, förordningar, läroplaner och ämnesplaner. Dels undersökte vi vilka öppningar som finns för att accelerera, berika och nivågruppera, tre av de vanligaste undervisningsstrategierna för att bemöta särskild begåvning. Dels studerade vi i mer detalj hur progressionen inom de olika ämnena ser ut. Något viktigt som framkom här var dock att det inte enbart handlar om att gå till nästa årskurs för att stimulera eleverna, eftersom särskild begåvning också innebär ett kvalitativt annat sätt att angripa kunskap på. Mer av samma blir inte bättre, med andra ord.

Vid terminsavslutningen gången efter arbetade deltagarna vidare med sina projektplaner genom formulering, presentation och reflektion. En sak som diskuterades var bland annat hur deltagande i olika berikningsgrupper skulle gå till. Ett förslag var att lämna det öppet för alla elever men att behålla en hög nivå på undervisningen, snarare än att handplocka deltagare. Ett annat förslag är att låta lärare nominera elever för att se till att rätt typ av elever nås av satsningen.

I slutet av augusti hade vi uppstart. Cirkelledaren inledde med en presentation av aktuell internationell forskning och praktik - Iakttagelser från sommarens konferens med World Council for Gifted and Talented, Nashville USA där cirkelledaren är en av Sveriges representanter. Efter detta följde arbete, handledning och gemensam reflektion runt projekten som vid det här laget tagit form.

Gången därpå inleddes med en utvärdering av identifieringsmodell av den danske psykologen Poul Nissen som cirkelledaren träffat på i Nashville. Dels fanns ett intresse av att se hur Nissens checklistor kompletterade de tidigare modellerna, och dels om hans modell verkade mera applicerbar genom att den utformats på närmare håll än de annars dominerande modellerna från USA. Andra delen av träffen ägandes åt förberedelse av frågor för fältstudie som redovisades gången därpå.

Syftet med denna fältstudie var inte bara en enklare kartläggning olika faktorer på den egna arbetsplatsen, utan även att bidra till mera kännedom om cirkelns innehåll till andra kollegor. Uppgiften bestod av att intervjua chef, rektor, en speciallärare eller annan person i nyckelposition på arbetsplatsen. Frågorna utformades av deltagarna själva och berörde bland annat vilka rutiner för och attityder som fanns till accelerering, berikning och/eller nivågruppering och hur rutiner för överlämning mellan stadier ser ut vad det gäller särskild begåvning. Flera mycket intressanta iakttagelser redovisades som dels visar på en del okunskap bland respondenterna, men även att det finns ett intresse för att lyfta frågor om särskild begåvning och att inkludera eleverna till större del i olika rutiner. Ytterligare en iakttagelse var hur många olika begrepp som florerar för att benämna eleverna.

Den sista träffen för terminen ägnades helt åt vad utmanande undervisning innebär och vad som konkret kan göras för att skapa uppgifter som är mer komplexa och stimulerande. Med grund i teorier från forskning arbetade deltagarna i par eller grupp för att utveckla olika uppgifter. Vid den gemensamma reflektionen och redovisningen visade det sig att det på ett plan är ganska enkelt att göra anpassningarna med små medel, men att det samtidigt kan vara svårt att hitta var en passande nivå ligger. Här skulle vi ha behövt mera tid för att arbeta vidare.

Projektredovisning och avslutning

I slutet av januari 2020 avslutades forskarcirkeln med projektredovisning, kursavslutning och utvärdering. Två projekt var inriktade på det som inom forskningen kallas berikning. Tanken med detta är att erbjuda eleverna möjlighet till utmaning och fördjupning på en betydligt högre nivå än vad de får i ordinarie undervisning. Ett par arbetade fram ett lab inriktat på olika aktiviteter och spel på Fjärhundraskolan, tänkte att ta vid där cirkeln slutar. Det andra berikningsprojektet genomfördes som en stödverksamhet av lågstadieteamet på Skolstaskolan i Enköping. Syftet med detta var att dels erbjuda eleverna större kognitiva utmaningar än vad de fick i den vanliga undervisningen, men även att utprova en modell för berikning tänkt att appliceras i andra skolor. Här berikade även grupperna varandra genom att deltagarna från Fjärhundra gjorde ett studiebesök på Skolstaskolan.

Ett projekt på Westerlundiska gymnasiet var inriktat på en kartläggning av hur stor kännedom om särskild begåvning som fanns på den aktuella skolan. Detta kopplades sedan samman med ytterligare ett projekt på samma skola som utformade en handlingsplan för skolan inriktad på mottagande och identifiering av särskilt begåvade elever. Till grund låg bland annat en modell för

särskild begåvning hämtat från Frankrike och som visar att särskilt begåvade elever inte alls med nödvändighet är lika med högpresterande och skolframgångsrika, utan även kan hittas bland elever som visar motsatta beteenden.

Även om flera olika definitioner av särskild begåvning nämner att begreppet omfattar andra elever än de som återfinns inom skolans teoretiska ämnen, så är det trots allt oftast just de senare eleverna som blir uppmärksammade. Det femte och sista projektet var därför inriktat på praktisk begåvning, delvis kopplat till olika yrkesprogram, men även sådana förmågor som återfinns inom slöjd, estetämnen och idrott. I rapporten ifrågasätts också själva uppdelningen mellan teoretiker och praktiker. En variant av denna rapport kommer att publiceras i en kommande antologi om särskild begåvning för ett av våra etablerade förlag. I skrivande stund pågår förhandlingar om publicering vilket gör att denna rapport inte finns bifogad i detta material.

Presentationer – att nå utanför väggarna

En av de utmaningar som forskningscirkeln har att förhålla sig till är hur kunskaperna från cirkeln förs vidare, istället för att stanna enbart hos deltagarna. Vi tillämpade några olika lösningar på detta. En del var att cirkeln och dess innehåll presenterades i olika forum. En viktig presentation för att nå vidare var slutpresentationen till vilken deltagarnas rektorer och andra viktiga nyckelpersoner bjödits in. Ett annat tillfälle var i mars 2019 på en gemensam träff på temat ”Våra praktiska utmaningar blir till forskning” för Enköping kommuns förstelärare där cirkelledaren gav några utdrag ur cirkelns innehåll. Ytterligare ett tillfälle var Uppsala universitets forskarcirkelkonferens i november 2019, där både cirkelledaren och fyra av deltagarna deltog. Ett fjärde tillfälle var Enköping kommuns konferensdag i december 2019 om ULF-projekt och forskningslitteracitet där en av cirkeldeltagarna från kommunens lågstadieteam delgav delar av cirkeln. Till detta kom även Uppsala universitets första podavsnitt för Bettys hage, där cirkelledaren samt en av deltagarna från lågstadieteamet berättade om särskild begåvning och om arbetet i forskarcirkeln.

Utvärdering

Forskcirkeln utvärderades både muntligt vid sista träffen och skriftligt via mejl till Eva Wadell. Förslag till förbättringar som gavs vid den muntliga utvärderingen handlar till stor del om de förutsättningar som deltagarna fått för att delta. Här framkommer att väldigt lite tid har getts till

att gå cirkeln. Samtliga deltagare har dock varit mycket aktiva i sitt deltagande med ett stort engagemang i cirkelns alla delar.

Forskarcirkelns tillåtande form möjliggjorde även att vi så enkelt och så snabbt kunde ta tag i en fråga med angelägenhet för både forskning och praktik och själva forma dess innehåll. Här upplevde jag som cirkelledare också att frånvaron av bedömning gav en stark positiv effekt på diskussionsklimatet. Vi hade förmånen att få reflektera och argumentera utan att behöva rama in tankarna i en mall för bedömning. Detta innebar dock inte på något sätt att diskussionerna som fördes och presentationerna som gjordes höll en lägre kvalitet än om betygssättning varit ett krav. Kanske var det också en fördel att frågorna runt särskild begåvning är många och inte färdigtänkta. Vi var helt enkelt inbjudna att tänka tillsammans. Ett önskemål finns dock att deltagarna erhåller någon form av kursintyg som ett bevis på sitt deltagande.

I nästa del av den här rapporten följer en sammanställning av de kommentarer som mejlats till Eva Wadell från deltagarna. Eftersom namnen inte redovisats har deltagarna här haft möjlighet att uttrycka sig utan att för den skull framstå med sina namn.

Cirkelledaren har enbart positiva upplevelser av tiden tillsammans med en grupp vetgiriga personer som inte varit rädda att ställa frågor, att tvivla och att ifrågasätta, vilket uppskattas mycket. Just denna dialog är också vad som berikar forskningsblicken. Avslutningsvis kan jag bara konstatera att Enköpings forskarcirkel om särskild begåvning varit en mycket positiv upplevelse på all plan,

Caroline Sims, doktorand i pedagogik

Utvärderingsfrågor forskningscirkel Särskilt begåvade elever

Tre frågeställningar lämnades till deltagarna att belysas;

- Hur har du upplevt forskningscirkeln som utbildningsform?
- På vilket vis upplever du att vetenskaplighet och beprövad erfarenhet har kommit till uttryck?
- I forskningscirkeln har deltagande lärare kommit från olika verksamheter. Hur har du upplevt det? Fördelar, nackdelar ?

Sammanfattningsvis har deltagarna upplevt forskningscirkeln som ett bra forum för utveckling och lärande. Nedan finns frågeställningarna belysta med deltagarnas egna svar, redovisade i ett representativt urval.

- 1 Hur har du upplevt forskningscirkeln som utbildningsform?

" Nya möten och nya reflektionsforum har gett andra infallsvinklar "
" Är en annan och mer avslappnad situation där ingen blir bedömd och innehållet kan anpassas i högre grad till de frågeställningar som kommer upp hos deltagarna "
" inte så formellt, och fantastiskt att vi kom från olika delar av verksamheten. Blev en extra krydda. Caroline har såklart lyft, genom att kunna släppa loss oss i diskussioner, och även kunna styra oss tillbaka i spår, samlat ihop, sammanfattat och förmedlat ny kunskap, varje gång "
" Känna sig delaktig i forskning känns som att bli uppdaterad på vad som händer i utvecklingen. Viktigt att se något utanför skolans värld emellanåt, på ett mycket tillgängligt sätt "
" En stor brist har för mig varit, att inte haft någon gemensam tid på arbetsplatsen att reflektera tillsammans om det vi läst och de funderingar som kommit fram under vår forskarcirkel "

- 2 På vilket vis upplever du att vetenskaplighet och beprövad erfarenhet har kommit till uttryck?

"Caroline hittade forskning i ämnet och vägledde oss i vad som finns, på ett bra sätt, så att vi kände att det hela var ett vetenskapligt arbete "
" Då vi både ha läst litteratur samt reflektera och sen får möjligheter till att praktiskt pröva på teorier ger ett djup av kunskaper. Här har Caroline varit en bra ledare att lyfta oss till en högre nivå att utveckla våra tankar och idéer. Upplever att hon varit en stor del till att forskarcirkeln blev så bra och givande "

Reflektioner kring framgångsfaktorer

Att det blivit ett så positivt resultat med berikningsgrupperna tror vi beror på att skolan generellt arbetar differentierat. Genom att eleverna redan arbetar i olika nivåer och grupperingar efter behov av stöd/utmaning blev en till gruppering en naturlig del i detta arbete. Även inom gruppen har uppgifterna differentierats och det är viktigt att inte se särskilt begåvade elever som en homogen grupp. De elever som behövt accelerera eller fördjupa inom gruppen har haft möjlighet att göra detta. Det är oerhört viktigt att skolor jobbar inkluderande och differentierat för alla elever. Ju mer accepterat det är att alla är olika och att en del elever behöver extra mycket stimulans, desto mindre behov av att identifiera just särskild begåvning. (Porter, 2005)

Att medverka i grupperna varit frivillig har även varit en tydlig framgångsfaktor. Eleverna har då möjlighet att känna att de har mer inflytande och att deras åsikter är viktiga. Att vara med i berikningsgruppen är något de kan välja för sin egen skull. Syftet med grupperna har hela tiden varit tydligt för både elever, vårdnadshavare och personal, vilket skapat en hög motivation hos eleverna att delta. Passen har följt en viss struktur och innehållet har varit anpassat för att passa elevgruppen. En ständig dialog/utvärdering har förts med eleverna och deras lärare under arbetets gång, för att säkerställa att berikningsgruppen erbjuder det eleverna är i behov av.

Då skolan har en hög andel särskilt begåvade elever, upplever vi att grupperna blev för stora. För att eleverna ska få utvecklas och utmanas maximalt behöver de få bli utmanade i sitt tänkande även av vuxna. Läraren behöver vara aktiv i elevernas utforskande och kontinuerligt utmana tankar och resonemang till nästa nivå. Med mindre grupper hade förutsättningarna för att göra detta ökat. Vi kan även se att det är oerhört viktigt att ha kartlagt elevernas pedagogiska behov innan grupperna startar. En sådan kartläggning gjordes inte i detta projekt, vilket ledde till att det tog längre tid att hitta passande arbetsform, tempo och arbetsområden. Då vi arbetat kring eleverna en del tidigare hade vi redan en god relation till dem, vilket varit en förutsättning för att få elevernas förtroende. De flesta elever, och vårdnadshavare, visste att vi har mycket kunskap kring elever i behov av utmaning vilket gav oss goda förutsättningar när vi startade gruppen.

En sista reflektion är att det är viktigt att våga låta eleverna ta plats. Passen i berikningsgrupperna var välplanerade och gav eleverna stimulans och utmaning. Hur hade det sett ut om vi låtit eleverna styra lektionerna ännu mer? Hade vi kunnat utmana eleverna ytterligare genom att endast ha en del av passet planerat och sedan låta resten av tiden vara mer fri. Vi hade möjligtvis kunnat få se en ännu större kreativitet hos eleverna.

Särskilt begåvade elever

”3 § Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. (...) Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.”¹

Bakgrund

Vi har under läsåret 18/19 och ht 19 deltagit i en forskarcirkel med temat särskilt begåvade elever. Definitionen av vad som är särskild begåvning samt hur särskilt begåvade elever kan uppleva sin skolgång har diskuterats. Forskarcirkeln har givit oss ökad kunskap i ämnet, och vikten av att möta dessa elevers behov för att ge dem goda möjligheter att utvecklas har belysts.

Enligt Paul Nissen² kan termen *Gifted* eller *gifted and talented* definieras enligt följande: ”The terms *gifted* or *gifted and talented* are bestowed on students who display a variety of characteristics, including high performance capabilities in an intellectual, creative or artistic area.” SKLs definition av begreppet särskild begåvning lyder: ”Högpresterande barn och elever följer oftast pedagogen och undervisningen väl, medan det särskilt begåvade barnet eller eleven inte helt sällan ifrågasätter undervisningen och pedagogen. (...) Särskilt begåvade barn och elever kan i undervisningssituationer skilja sig från högpresterande (...) De särskilt begåvade kan vara, men är inte nödvändigtvis högpresterande.”³

Syfte och metod

Inledningsvis presenterar vi sex olika profiler gällande särskilt begåvade barn och elever, vilka beskrivs på den franska hemsidan *Enfants Précoces Info*. Därefter sammanfattar vi SKLs handlingsplan för elever med särskild begåvning och avslutningsvis framlägger vi ett förslag på handlingsplan för Westerlundiska gymnasiet i Enköping. Syftet med att ha en handlingsplan

¹ Lag (2014:458).

² Detecting talent: A Checklist for the Prediction of Talent, Nissen Poul, Aarhus University, Copenhagen, Denmark

³ Handlingsplan särskilt begåvade barn och elever 2016, Samarbete mellan Borås, Karlstad, Landskrona, Luleå, Sollentuna, Uppsala, Umeå och SKL.

Det material som har använts under forskarcirkeln är vetenskapliga artiklar, litteratur om särbegåvade barn, filmklipp och annat av intresse, såsom olika forum på nätet och upprättad kontakt med föreningen MENSA i Sverige.

Det finns ingen handlingsplan eller annat dokument utom de tidskriftsartiklar som skolverket har gett ut som ger riktlinjer för hur särbegåvade elever ska bedömas och betygsättas.

Diskussion och resultat

Enligt skollagen 3 kapitel 2§ (2010:800) ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt (...). Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Organisatoriska lösningar behöver vara mer flexibla, till exempel genom att undervisningen i ett ämne schemaläggs på samma tid för alla årskurser så att särbegåvade barn ska få möjlighet att mötas under likvärdiga omständigheter. Om detta inte är möjligt schemamässigt så kan differentiering vara anpassad till en och samma grupp där man gör tillfälliga grupper med olika kunskapsområden (Jahnke, u.å.).

I och med att vi har påbörjat att försöka fånga upp dessa barn hoppas vi på att inom en snar framtid hitta ett sätt att identifiera de som behöver få den här extra uppmärksamheten. Alla särbegåvade elever klarar inte kunskapskravet bara för att de har en begåvning. En elev som är särbegåvad men har till exempel NPF kan behöva särskilda åtgärder för att bli motiverad att klara skolan.

Verksamheten som vi kommer att bedriva har satts igång efter forskarcirkelns slut och vi är nu i uppstartfasen med eleverna. Den har som syfte att erbjuda eleverna en möjlighet att utmana sig själva i en miljö som ger en fördjupning i ämnen som matematik och NO, där dessa behov inte kan tillgodoses i en vanlig undervisningsgrupp. Eleverna kommer att möta utmaningar på deras nivå (eller högre), de kommer att ha utbyte av varandra både kunskapsmässigt och socialt och förhoppningsvis ökar motivationen hos de elever som vill ha mer än det vi har att erbjuda inom vanlig undervisning. Verksamheten ska utvärderas i slutet av vårterminen 2020.

De barn som på något sätt är särbegåvade behandlas som alla barn i många fall. Man anar att de är det men inte alla uppmärksammar det. Dessa barn kan också glömmas bort eller så kan de väcka uppmärksamhet genom att de blir tysta och uttråkade eller utåtagerande (frustrerade).

Riktlinjer behövs för att möta dessa barns önsknings och ge dem det de behöver för att inte "slockna" i sin begåvning. Mycket fokus, ork och resurser går åt till att stödja och hjälpa de barn som

Vårt projekt

I syfte att undersöka vad som behöver göras på skolan bestämde vi att bland kollegorna kartlägga kunskaper runt identifiering av särskilt begåvade elever och deras behov. Dessutom ville vi ta reda på vilka anpassningar som personalen tillämpar eller känner till. Vid urvalet av intervjupersoner har vi strävat efter att få en så stor spridning som möjligt. Vi valde kollegor från 10 olika program, yrkes- såväl som studieförberedande. Även en person som jobbar med pedagogiskt stöd för autistiska elever intervjuades. Spridning innebar även att välja ut lärare i olika ämnen. Kollegorna hade olika åldrar och antal år i yrket. De flesta svarade muntligt men någon valde att svara skriftligt. Några hade fått frågorna i förhand och hunnit läsa dem och andra fick dem i frågandets stund.

Sammanfattningsvis frågade vi dels om kunskap om, dels om erfarenhet av dessa elever och dessutom om pedagogens möjligheter till anpassningar. Frågorna finns med som bilaga 1.

Resultat

Två markanta upptäckter har vi gjort. För det första finns det en relativt begränsad kunskap bland våra kollegor om elever med särskild begåvning. För det andra har vi sett hur en del av kollegorna under intervjun började reflektera runt begreppet och fundera huruvida vissa av deras elever är särskilt begåvade.

Svaren vi fått på frågorna visar att det är en stor spridning på kunskaper inom detta område och därför visar det på behovet av att prata mer om detta och lyfta problematiken. Många lärare gav i intervjuerna uttryck för en önskan om att få kunskap om de särskilt begåvade eleverna och vilka behov denna elevgrupp kan tänkas ha. Några få var redan insatta och tillämpade anpassningar.

Frågorna

- Vilka kunskaper har du om begreppet särskild begåvning?
- Tycker du att det är skillnad mellan en högt presterande elev och en särskilt begåvad elev? Om ja, på vilket sätt?

hör ihop.

Några kollegor svarade klart nej på båda frågorna. Vissa svarade nej på första, men började under intervjuens gång fundera och hade ändå tankar om begreppen. De som reflekterade mest över dessa begrepp såg det som att högt presterande elever får anstränga sig för att uppnå bra resultat, medan särskilt begåvade snabbare kan komma längre utan att arbeta hårt. Någon hade till och med ännu en indelning och såg skillnad mellan särskilt begåvad och särbegåvad. Någon kollega såg ingen skillnad mellan motiverad, högt presterande och särskilt begåvad och menade, att "varje elev är särskilt begåvad på sitt sätt".

Frågorna

- Hur identifierar du en elev med särskilt begåvning?
- Vilken erfarenhet har du av sådana elever?

hänger ihop.

Det är nödvändigt att kunna identifiera en sådan elev för att kunna ha erfarenhet av denna. På studieförberedande program identifierar vissa lärare 2-3 elever i varje grupp, medan andra tror sig aldrig ha undervisat en sådan elev. Lärare i humanistiska ämnen framhäver en avancerad analysförmåga som en egenskap hos en sådan elev, medan lärare i t.ex. matematik betonar elevens förmåga att lösa en svår uppgift snabbt utan att ha övat mycket.

Frågorna

- Känner du till vilka behov en sådan elev kan ha?
- Vilka anpassningar har du möjlighet att göra dels med hjälp av din organisation, dels av egen kraft?

är besläktade.

Flera var medvetna om elevers behov och vilka anpassningar som skulle behövas. Några lärare hade uppgifter som kan arbetas med på olika nivåer och därför passar även de särskilt begåvade. Eftersom läroböckerna sällan innehåller sådana uppgifter kan det innebära en del extraarbete att ta fram dem. Dock var de överens om två stora hinder för att genomföra anpassningarna på ett tillfredsställande sätt, nämligen för stora grupper och brist på tid.

Diskussion

Vår undersökning har visat att det i nuläget är stor spridning i erfarenhet av, insyn i och kunskap om särskild begåvning. Vi på WGY behöver få en samsyn på vad begreppet innebär.

Vetenskapen är inte överens om definitionerna och kollegorna lägger in sina egna tolkningar. Personalen bör därför bli insatt, så att vi på arbetsplatsen får förståelse av begreppet särskild begåvning. Samtidigt bör vi ha en handlingsplan som är tillräckligt flexibel för att ge individuell anpassning till varje särskilt begåvad elev.

I intervjuerna framkom det att flera av kollegorna har särskilt begåvade elever i sin undervisning idag, medan andra kollegor aldrig träffat eller hört talas om dem. Enligt skollagen har alla elever rätt till utmaningar på sin nivå.

För att en särskilt begåvad elev ska kunna utvecklas är det viktigt att vi får förståelse för dennes behov.

Läroplanen för gymnasieskolan säger

”Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.”³

Enligt forskningen^{4,5,6} är följande anpassningar framgångsrika

- Accelerering (jobba i snabbare takt, ev. vidare till nästa kurs)
- Berikning (fördjupning och breddning)
- Differentiering (nivågruppering)

Mycket forskning tyder på att särskilt begåvade elever utvecklas och stimuleras mest i samarbete med elever på samma nivå. Forskningen är däremot inte överens om huruvida nivågruppering är gynnsam för elevgruppen överlag. En praxis i skolans värld är i dagsläget att det är ”fult och fel” att införa permanenta nivågrupperingar, vilket dock inte styrdokumentet förbjuder.

Det finns risk att särskilt begåvade elever tappar intresset om de inte får tillräckligt med utmaningar.

Vissa av dessa elever kan ha NPF och behöver då eventuellt speciella anpassningar.

Vår förhoppning är att våra frågor ska förbli levande i kollegiet och kunna bidra till ökad kunskap om särskild begåvning. Dessutom hoppas vi att vår undersökning kan bli en språngbräda för en handlingsplan för bemötandet av dessa elever. Vi har genom intervjuerna kunnat identifiera en önskan bland kollegorna om mer kunskap om dels begreppen, dels tänkbara behov för de särskilt begåvade eleverna samt vilka anpassningar som är framgångsrika.

Referenser

- 1 RENZULLIJ (1999) "WHAT IS THIS THING CALLED GIFTEDNESS, AND HOW DO WE DEVELOP IT? A TWENTY-FIVE YEAR PERSPECTIVE". JOURNAL FOR THE EDUCATION OF THE GIFTED.VOL. 23 (1), PP. 3-54
- 2 Nissen Poul, Detecting Talent: a Checklist for the Prediction of Talent, 2014.
- 3 1 SKOLFS 2011:144
- 4 Lessons Learned About Educating the Gifted and Talented: A Synthesis of the Research on Educational Practice, Karen B. Rogers, *University of New South Wales*
- 5 SPSM, Specialpedagogiska skolmyndigheten föreläsning 190503
- 6 Föreläsning, Caroline Sims 190227

